

Dkt. Perry Phillips, Utangulizi wa Jiografia ya Kihistoria: Kipindi cha 1, Nchi Kati

Mfululizo huu wa mihadhara sita kuhusu jiografia ya kihistoria ya Israeli utawasilishwa na Dkt. Perry na Elaine Phillips, ambao wamefundisha kwa miaka mingi katika Chuo Kikuu cha Yerusalemu huko Mount Sayuni huko Yerusalemu. Dkt. Perry Phillips ataanzisha mfululizo huu kwa hotuba kuhusu Israeli kama nchi kati ya.

Mimi ni Perry Phillips. Ninafundisha seti ya kozi kuhusu jiografia ya kihistoria. Hii ndiyo ya kwanza, ardhi kati ya, kwa nini nchi ya Israeli.

Nchi ya Israeli ni muhimu sana katika masomo ya Biblia, na tunataka kujadili katika hotuba hii kwa nini kipande hiki kidogo cha mali isiyohamishika ambacho kina ukubwa wa Vermont ni muhimu sana kwa historia ya Biblia. Nimefundisha jiografia ya kihistoria mara nyingi hapa katika Chuo cha Gordon na pia katika Chuo Kikuu cha Yerusalemu huko Yerusalemu, Israeli. Kwa hivyo, hotuba ya kwanza, ardhi kati ya, kwa nini nchi ya Israeli.

Hapa kuna ramani ya Israeli. Ukitaka kuilinganisha na kitu kilicho Marekani, ina ukubwa wa Vermont au labda ukubwa wa New Jersey, ina ukubwa sawa. Na swali moja tunalotaka kuuliza na kujibu katika hotuba hii ni kwa nini Israeli ni muhimu sana.

Kwanza kabisa , hebu tuiweke Israeli katika muktadha wa Mashariki ya Kati. Ramani inayojulikana sana, na tunavutiwa na kipande hiki kidogo cha mali isiyohamishika hapa. Kama nilivyosema hapo awali, ni kidogo sana ikilinganishwa na sehemu nyingine ya Mashariki ya Kati.

Ukitoka Ugiriki hadi Saudi Arabia kisha ukapanda hapa Uturuki hadi Misri, utagundua kwamba kwa njia fulani Israeli iko kwenye makutano, na tutaona jinsi hilo litakavyokuwa. Kwanza kabisa , ardhi iliyo kati ni ardhi iliyo kati ya bahari na jangwa. Kando ya bahari, tunazungumzia Bahari ya Mediterania.

Upande wa magharibi na kisha upande wa mashariki, tuna Jangwa la Saudi Arabia, ambalo liko chini katika eneo hili. Lakini tunataka kutofautisha kati ya kile tunachopata baharini na kile tunachopata jangwani. Kwanza kabisa , bahari, tunafikiria ubaridi, upepo, unyevunyevu , na ni tofauti kabisa na jangwa, ambalo ni la joto, upepo na ukame.

Na muunganiko wa aina hizo tofauti za miili, moja ikiwa ya moto na kavu na nyingine ikiwa ya baridi na yenye unyevunyevu, utatoa mifumo ya hali ya hewa ya kuvutia

sana kwa nchi ya Israeli. Jambo lingine tunalotaka kujadili kabla hatujaingia katika hilo kwa undani zaidi ni kwamba Israeli ni sehemu ya Hilali Yenye Rutuba. Na sababu hii inaitwa Hilali Yenye Rutuba ni kwamba ukifuata ardhi inayofaa kwa kilimo, hiyo ni ardhi ambapo watu wanaweza kufanya kilimo, inaonekana kidogo kama hilali, kidogo kama mwezi hilali ukipenda.

Na tunachogundua ni kwamba kuna aina mbalimbali za kilimo zinazoendelea katika eneo hili. Kwanza kabisa , ukiangalia eneo la Mesopotamia, ambapo una Mito mikubwa ya Tigri na Frati, unacho nacho ni umwagiliaji, jinsi kilimo kinavyofanyika. Mvua kidogo katika sehemu ya kaskazini, lakini kimsingi ni kupitia mifereji ya umwagiliaji na umwagiliaji.

Na hilo linageuka kuwa sawa pia huko Misri, katika eneo hili la Delta ya Nile. Hata hivyo, katikati, katika eneo hili la Israeli, eneo hili la Levant, ambalo halijumuishi Israeli pekee, bali pia kile ambacho kingekuwa Lebanoni na Siria ya kisasa, tulichonacho ni mvua, si umwagiliaji. Na hilo linatukumbusha mstari wa kuvutia.

Kumbukumbu la Torati sura ya 11, mstari wa 11, inasema, nchi ya milima na mabonde yanayokunywa mvua kutoka mbinguni. Na haya ndiyo maelezo tuliyo nayo katika Kumbukumbu la Torati kwa nchi ya Israeli. Naam, muunganiko, kama nilivyosema, kati ya maji baridi na yenye unyevunyevu na jangwa la moto na kavu ni kwamba tuna mifumo ya kuvutia ya hali ya hewa nchini Israeli.

Kwanza kabisa , hebu tujadili muundo wa upepo wa kila siku. Kwa kawaida, kinachotokea ni kifuatacho. Jua linapochomoza na kuanza kupasha joto eneo hilo, unachogundua ni kwamba jangwa huwa na joto zaidi kuliko maji.

Na kutokana na hilo, hewa jangwani huanza kupanda. Naam, inapopanda, hewa italazimika kuingia kutoka mahali fulani, na inapoingia kutoka ni bahari. Kwa hivyo kwa ujumla, kile unachopata katika siku ya kawaida kingekuwa kwamba asubuhi na mapema, mambo yatakuwa tulivu , lakini jua linapoanza kupasha joto eneo la jangwa, upepo unaingia kutoka baharini na kuanza kuchukua nafasi ya hewa inayopanda.

Na kwa hivyo ukiwa pwani ya Israeli, yapata saa 4 unaanza kupata upepo wa baharini. Naam, umuhimu wa hilo ni upi? Umuhimu ni kwamba mambo yanaanza kupoa. Na kwa hivyo eneo linalozunguka Israeli hubaki baridi wakati wa mchana kwa sababu ya upepo wa bahari unaoingia.

Na ukiwa pwani, tuseme Tel Aviv, yapata saa nne, unaanza kupata upepo wa baharini. Ukiwa juu Yerusalemu, ambayo iko umbali wa maili 30 hadi 40, yapata saa sita mchana, utanza kupata upepo wa baharini. Na kisha ukiwa huko Amman, huko Transjordan, utapata upepo wa baharini baadaye alasiri.

Lakini jambo kuu ni kwamba unaanza kupata baridi wakati wa mchana kutokana na hewa inayopanda jangwani. Hata hivyo, wakati mwingine hii hubadilika . Na kile unachopata ni hali ambapo hewa inayoingia kutoka baharini imezuiwa , na una kile kinachojulikana kwa Kiarabu kama khamsin au kwa Kiebrania shurav .

Na kimsingi kinachotokea ni kwamba kutokana na kizuizi hiki kinachotokea, badala ya kuwa na hewa nzuri baridi inayoingia kutoka baharini, kutoka Mediterania, kile ulicho nacho ni hewa ya moto, kavu, hewa yenye vumbi inayoingia kutoka jangwani. Na inavutia kuona katika Yeremia sura ya 4 jinsi Bwana anavyotumia khamsin kama ishara ya jinsi Bwana atakavyowatendea Waisraeli. Anazungumzia Wababeli ambao watakuja na kufanya maisha kuwa magumu sana kwa Waisraeli.

Na katika sura ya 4 ya Yeremia, ninaangalia mistari ya 11 hadi 12, na anasema yafuatayo, wakati huo watu hawa walioko Yerusalemu wataambiwa, upepo mkali kutoka kwenye vilele vya jangwa visivyo na maji utavuma kuelekea watu wangu, lakini si kwa ajili ya kupepeteta au kusafisha . nguvu sana kwa sababu hilo linatoka kwangu. Sasa hivi ndivyo kinachoendelea wakati wa shurav .

Kwa kawaida, watu watafanya nini ni kutumia upepo mpole unaotoka baharini ili kupepeteta nafaka zao. Na kwa hilo, tunamaanisha kwamba makapi na nafaka hutupwa juu angani. Na kwa kuwa makapi ni mepesi zaidi kuliko nafaka, makapi hupeperushwa, na kile tulicho nacho ni nafaka inayobaki.

Jambo lingine ambalo watu watafanya, hata katika Israeli ya kisasa, ni kwamba watachukua matandiko yao na kuyaweka kwenye balcony yao na kuyapiga matandiko ili vumbi litoke na upepo upeperushe. Hata hivyo, shida ni kwamba, na khamsin ambayo upepo huu wa jangwani unaingia, ni moto, ni vumbi, ni kali; mtu hawezi kupepeteta, mtu hawezi kutumia upepo kusafisha. Na hii ni ishara ya jinsi itakavyokuwa katika Israeli kutoka kwa mtazamo wa kisiasa wakati Wababeli watakapowashambulia watu wa Israeli.

Kwa hivyo huyu ndiye khamsin. Nimekuwa katika khamsin nyingi. Ni wanyonge.

Wakati mwingine hudumu kwa siku moja au mbili. Mara moja, zilidumu kwa takriban wiki mbili, na mwishowe, karibu siku ya tatu, watu huwa na malalamiko, hasira kali, na ni hali mbaya tu. Kwa bahati nzuri, hazidumu kwa muda mrefu zaidi kuliko wao.

Pia tuna mifumo ya kuvutia ya mvua nchini Israeli kutokana na jiografia ya Israeli na ukaribu, tena, kati ya jangwa na bahari. Na ninataka kusoma kifungu kutoka Kumbukumbu la Torati sura ya 11, kinachoonyesha haya yote yanahusu nini. Kama nilivyosema katika slaidi ya awali, Israeli ni tofauti na ardhi inayoizunguka kwa kuwa Israeli inategemea mvua na si umwagiliaji.

Na Bwana anazingatia hili anapoelezea nchi ya Israeli katika sura ya 11 ya Kumbukumbu la Torati. Na hii ni sura muhimu sana, ambayo itaandaa msingi wa kile tunachosema baadaye. Kwa hivyo nataka kusoma kifungu kizima.

Tena, Kumbukumbu la Torati sura ya 11, mstari wa 8 hadi 17. Bwana anasema kupitia Musa kwa Waisraeli, kwa hiyo shikeni maagizo yote ninayowapa leo ili mpate nguvu za kuingia na kuimiliki nchi mnayovuka Yordani kuimiliki, na ili mpate kuishi maisha marefu katika nchi ambayo Bwana aliwaapia baba zenu kuwapa wao na wazao wao.

Nchi inayotiririka maziwa na asali. Nitarudi kwenye hilo baada ya muda mfupi. Lakini hapa kuna kipengele muhimu.

Nchi mnayoingia kuimiliki si kama nchi ya Misri mlikotoka, ambapo mlipanda mbegu zenu na kuzimwagilia kwa miguu kama bustani ya mboga. Lakini nchi mnayovuka Yordani kuimiliki ni nchi ya milima na mabonde yanayokunywa mvua kutoka mbinguni. Acha nitulie kidogo.

Kumwagilia bustani zao huko Misri, hilo lingemaanisha nini? Naam, ingekuwa umwagiliaji. Ingekuwa mvua haingenyesha. Na kwa hivyo maana hapa huenda ni marejeleo ya gurudumu la maji linapozungumzia kumwagilia ardhi kwa mguu wa mtu.

Labda gurudumu la maji ambapo mtu yuko juu kidogo kama baiskeli, na gurudumu lina ndoo juu yake ambazo huchukua maji kutoka kwenye mfereji wa umwagiliaji na kuyatupa kwenye bustani ya mboga au eneo lolote wanalotaka kumwagilia. Uwezekano mwingine unaweza kuwa kwamba, kwa kuwa udongo ni mchanga kidogo kuzunguka Mto Nile huko Misri, kile ambacho Bwana anaweza kuwa akimaanisha ni kuchimba mfereji mdogo kwa mguu wa mtu na kisha, wakati eneo hilo la bustani linamwagiliwa maji, kuchukua mguu wa mtu, kupiga teke udongo kwenye mfereji huo, na kuchimba mwingine. Hata hivyo, hoja ni kwamba ardhi wanayoingia ni tofauti.

Nchi wanayoingia ni nchi ambayo itakunywa mvua kutoka mbinguni. Haitegemei umwagiliaji. Haitegemei uthabiti wa Mto Nile, ambao upo kila wakati, ambao hutoa maji kila wakati.

Na hivyo Bwana anaendelea, na anasema yafuatayo, na ninaanza na mstari wa 12. Ni nchi ambayo Bwana Mungu wako anaitunza. Macho ya Bwana Mungu wako yanaiangalia daima tangu mwanzo wa mwaka hadi mwisho wake.

Kwa hivyo mkitii kwa uaminifu amri ninazowapa leo za kumpenda Bwana Mungu wenu na kumtumikia kwa mioyo yenu yote na kwa roho yenu yote, ndipo nitakapowanyeshea mvua katika nchi yenu kwa wakati wake, mvua za vuli na mvua

za masika. Hivyo ndivyo Biblia ya New International Version inavyotafsiri. Kwa kweli, ni mvua za masika na mvua za mapema.

Mvua hizi huja wakati wa vuli na masika. Na anasema Bwana ataleta mvua hizi ili mpate kukusanya nafaka zenu, divai mpya, na mafuta. Nitawapa ng'ombe wenu nyasi mashambani, nanyi mtakula na kushiba.

Kisha anaendelea kusema, jihadharini msije mkashawishika kugeuka na kuabudu miungu mingine na kuisujudia. Hapo hasira ya Bwana itawaka dhidi yenu, naye atafunga mbingu ili mvua isinyeshe na ardhi isitoe mazao, nanyi mtaangamia hivi karibuni kutoka katika nchi nzuri ambayo Bwana anawapa. Mnaona kinachoendelea? Bwana ndiye atakayedhibiti mvua, na jinsi mvua itakavyonyesha itategemea utii wa watu.

Naam, mvua, ndio, lakini pia tuna umande. Umande unageuka kuwa kipengele muhimu cha kumwagilia baadhi ya mimea huko Israeli. Umande hutokea wakati upepo baridi na wenye unyevunyevu unapoingia kutoka baharini, na kisha usiku, maji kutoka kwa upepo huo huganda na kutengeneza umande ardhini.

Na hii inakuwa kipengele muhimu cha kumwagilia Israeli pia. Na pia tunapata mifano ya kiroho katika maandiko inayohusu mpangilio wa mvua ulio nao na umande. Kwa mfano, katika Mithali 19, inazungumzia mfalme, na inasema ghadhabu ya mfalme ni kama simba angurumaye, neema yake ni kama umande kwenye nyasi.

Na katika Amosi sura ya 1 mstari wa 2, Amosi anasema Bwana ananguruma kutoka Sayuni na nyasi kwenye Mlima Karmeli zinanyauka. Kama utakavyoona katika muda mfupi tu, nyasi kwenye Mlima Karmeli hazinyauki kwa sababu huwa na umande mwingi na mvua nyingi katika eneo hilo la nchi. Jambo ninalosema ni kwamba kuna mifumo ya kuvutia ya hali ya hewa inayotokea Israeli, na Bwana anaongoza mifumo hii ya hali ya hewa kwa msingi wa utii wa watu wanaoishi huko.

Hiyo ndiyo hoja nzima ya Kumbukumbu la Torati sura ya 11. Naam, nilisema kitu kuhusu mvua. Acha nizungumzie zaidi kuhusu hilo.

Hapa kuna ramani ya mvua tuliyo nayo, na wastani wa mvua huko Boston kwa kulinganisha ni inchi 42 kwa mwaka. Tena, hiyo ni wastani. Mambo machache ya kuona kuhusu ramani hii.

Kwanza kabisa, sisi, ukienda kaskazini mwa nchi, juu katika eneo hili, hili ni eneo la Mlima Hermoni. Huu ni Mlima Hermoni, huu ni Mlima Karmeli, na Yerusalemu iko katika eneo hili kwa marejeleo. Ukitaka latitudo, Yerusalemu iko katika latitudo sawa na Atlanta, Georgia, hapa Marekani.

Lakini hata juu katika eneo hili la juu, eneo la kaskazini, eneo la juu la Israeli, juu ya Mlima Hermoni, mvua huko juu ni kama inchi 25 hivi tu. Kwa hivyo hata juu katika eneo hilo, unachogundua ni kwamba mvua ni ndogo kuliko ile tuliyonayo huko Boston. Ukishuka hadi sehemu ya kusini, hadi Beersheba, na ninachofanya kimsingi ni kutoka Dani hadi Beersheba, ambayo ni mwisho wa kile ambacho maandiko kwa ujumla huelezea kama nchi ya Israeli, kaskazini na kusini.

Huko Beersheba, mtu ana bahati ya kupata mvua ya inchi nane kwa mwaka. Inchi nane kimsingi ni sehemu ya kuvuka. Inchi nane na zaidi, unaweza kuwa na kilimo cha kuridhisha; inchi nane na chini.

Inageuka kuwa kilimo ni kigumu sana . Lakini haya ndiyo mambo yaliyokithiri. Mojawapo ya maeneo tunayotaka kuangalia ni Yerusalemu, na Yerusalemu hupokea takriban inchi 22 pekee kwa mwaka.

Sio mbaya, na hutoa maji mengi kwa ajili ya kilimo. Hapa juu katika Mlima Karmeli, ambao niliutaja kuhusiana na Amosi Sura ya 1, Mlima Karmeli ni kilele cha ardhi ambacho hujitokeza katika Bahari ya Mediterania, na hapo pia tunaishia na mvua ya inchi 20. Sasa, moja ya maeneo nchini Israeli ni Bonde la Ufa, au Bonde la Yordani, ambapo Bahari ya Chumvi iko.

Na ukiangalia Yeriko , ambayo iko kaskazini mwa Bahari ya Chumvi, inabainika kuwa hupata mvua ya takriban inchi tano kwa mwaka. Mvua hainyeshi sana huko. Nina aina ya hadithi ya kuchekeka iliyonipata wakati mmoja wa baridi kali.

Ilikuwa kama siku ya mvua, na nilikuwa najaribu kuwaonyesha watu baadhi ya vivutio katika nchi ya vilima, lakini ilikuwa mvua sana. Kwa hivyo nikasema, "Tazama, hebu tusahau hili. Twende tu Yeriko."

Twende chini kwenye Bonde la Yordani na tutumie muda wetu huko chini, kwa sababu mvua hainyeshi huko. Kwa hiyo tulifika Yeriko, na tulipokuwa tayari kutoka kwenye basi, tulipata moja ya dhoruba kali zaidi ambazo nimewahi kuziona maishani mwangu. Bila shaka, kwa muda wote uliobaki wa safari, sikusikia mwisho wa hilo.

Habari Perry, je, mvua hunyeshi huko Yeriko? Jambo la kuvutia kuhusu hilo pia ni kwamba baadaye, kulikuwa na moja ya upinde wa mvua wenye utukufu zaidi ambao nimewahi kuona maishani mwangu. Na bila shaka, hilo linatukumbusha kile ambacho Bwana alimwambia Nuhu baada ya gharika, ambapo anasema kwamba ataona upinde wa mvua na kukumbuka agano lake na viumbe vyote, kwamba hataleta gharika tena. Kwa vyovyote vile, hilo ni Bonde la Yordani.

Na kisha tukivuka Bonde la Yordani zaidi kuelekea mashariki, na Jordan ni nini leo? Hizi ni milima ya Transjordania. Kwa kweli tunaweza kupata mvua hadi inchi 30 hivi. Kwa hivyo utaona jambo la jumla kuhusu mvua nchini Israeli.

Kadiri unavyoelekea kaskazini na kadiri unavyoelekea pwani, mvua huongezeka. Kadiri unavyoelekea kusini na mashariki zaidi, mvua hupungua, isipokuwa mwinuko. Kwa hivyo ikiwa una eneo refu, ingawa ni upande wa mashariki, kama ulivyo katika eneo hili la Yordani, bado unaweza kupata kiasi kizuri cha mvua.

Kwa hivyo, ili kujumlisha, basi, nenda kaskazini, nenda magharibi, na upande juu katika mwinuko, unapata mvua nyingi. Ukienda mashariki na kusini na ushuke katika mwinuko, kwa mfano, kuna, katika baadhi ya maeneo, una bahati ya kupata hata inchi mbili za mvua kwa mwaka. Kwa hivyo huo ni mpangilio wa jumla wa mvua unaopatikana Israeli.

Sasa, nimetaja kinachoendelea kulingana na hali ya hewa, kimatibabu, ukipenda. Pia una hali mbalimbali za kisiasa zinazotokea kutoka kwa watu wanaokuja kutoka baharini, kutoka Bahari ya Galilaya, au kutoka jangwani. Kwa hivyo hizi hapa baadhi ya siasa kutoka baharini.

Hawa ni watu walioingia na kuteka nchi kutoka baharini. Wafoinike waliishi hasa katika kile ambacho kingekuwa Lebanoni leo. Mabaharia wazuri.

Baadaye , Wafilisti, labda kutoka baadhi ya visiwa vya Ugiriki au kutoka Ugiriki wenyewe, walikuja na kukaa kando ya pwani ya Israeli. Kwa kweli, ni Wafilisti ndio wanaopa jina mahali tunapopaita leo, wakati mwingine Palestina. Wagiriki waliingia, hasa pamoja na Alexander Mkuu.

Warumi, wakiongozwa na Pompey mnamo 63 KK, walikuja na kuteka nchi hiyo. Na bila shaka, tunasoma katika Agano Jipya kwamba ni Warumi waliotawala nchi ya Israeli wakati huo. Baadaye , Wapiganaji wa Vita vya Msalaba walikuja walipojaribu kuichukua Nchi Takatifu kutoka kwa ushindi wa Waislamu.

Kiingereza kilikuwepo. Jenerali Allenby mnamo 1917 aliiteka nchi hiyo kutoka kwa Waturuki, na ikawa mamlaka ya Uingereza. Wafaransa walikuwepo mapema kidogo chini ya Napoleon.

Na Wajerumani wakati wa vita. Na mwishowe, watu wangesema hata Waisraeli, wengi wao wametoka Magharibi. Kwa hivyo wanaleta utamaduni wao wenyewe, siasa zao wenyewe, na huu ndio ushawishi wa kisiasa ulio nao katika Israeli inayotoka baharini.

Naam, tunaweza kusema nini kuhusu baadhi ya sifa za kile tunachoweza kuwaita watu wa baharini ? Wako wengi zaidi, wenye maendeleo zaidi, labda wenye uhuru zaidi ikiwa tunatumia neno la kisasa kwao. Hapa kuna mifano ya kile kinachoendelea ambapo watu kutoka baharini wanatawala Israeli. Tuna hadithi ya kuvutia sana.

Acha nieleze tu. Samsoni ataolewa na mwanamke Mfilisti. Hilo halifanyi kazi kabisa.

Lakini baadaye , akimwacha, baadaye anaenda kumrudisha. Anagundua kwamba ameolewa na mtu mwingine. Na kwa hivyo anachofanya ni kuchukua mbweha kadhaa , kufunga mikia yao pamoja, kuweka mwenge kwenye mikia yao, na kisha kuwatuma wakimbie shambani ili kuchoma mashamba ya Wafilisti.

Wafilisti hawajafurahi sana kuhusu hili. Samsoni anaenda mahali fulani huko Yuda ili kuwatoroka Wafilisti. Na Wafilisti wanawajia watu wa Yuda, na kusema, "Tunamtaka Samsoni."

Na hivyo wanaenda kumshawishi Samsoni amkabidhi kwa Wafilisti. Na huu hapa mstari muhimu. Na huu ni Waamuzi sura ya 15, mistari ya 9 hadi 11.

Wanamjia Samsoni, na kumwambia, Samsoni, hujui kwamba ni Wafilisti wanaotutawala? Kwa hivyo hapa tuna watu kutoka baharini wanaokuja na kuwatawala Waisraeli. Kama ilivyotokea, Samsoni anaweza kutoroka kwa kushika mfupa wa taya ya punda na kuwaua Wafilisti wanaokuja kumkamata. Katika 1 Samweli sura ya 13, tunapata tena ugumu kati ya Wafilisti na Waisraeli.

Na sehemu ya tatizo ilikuwa kwamba Wafilisti walikuwa na uwezo wa kufanya kazi na chuma. Waisraeli hawakuwa nao. Na hivyo, madini ya chuma yalitamaniwa na Wafilisti kiasi kwamba hawangewaruhusu Waisraeli kuwa na hata vifaa vya chuma.

Na kama wangekuwa na zana zozote, Waisraeli wangelazimika kushuka na kunoa zana zao na Wafilisti. Kama maelezo ya ziada, unakumbuka, Daudi alitumia muda na Wafilisti. Na huenda ikawa kwamba Daudi mwenyewe alijifunza uchenjuaji wa chuma na kufanya kazi na chuma na akarudisha ujuzi huo kwa Israeli, kwa sababu hakika baadaye Israeli walikuwa na chuma pia.

Katika Yohana sura ya 11, Mafarisayo wanajadiliana na Masadukayo na wanajiuliza cha kufanya kuhusu Yesu kwa sababu wanahisi kwamba analihatarisha taifa la Israeli kwa mshangao wake na mafundisho yake. Na tunasoma kwamba kuhani mkuu wakati huo anasema, je, hamjui kama hatufanyi chochote kuhusu Yesu, Warumi watakuja na kuchukua nchi yetu? Na kisha, hatimaye, katika Matendo sura ya 11, tunaona tena udhibiti ambao Warumi walikuwa nao juu ya nchi ya Israeli.

Kornelio yuko Kaisaria, na hiyo ndiyo hadithi inayofuata Petro akienda Kaisaria na kumhubiria Kornelio injili. Kwa hivyo ni nini maana hapa? Jambo ni kwamba kama vile bahari inavyoweza kutawala kinachoendelea katika nchi ya Israeli, watu wanaotoka baharini, watu wa baharini kama nilivyowaita, pia wanatawala nchi pia. Naam, ikiwa unatawala kutoka baharini, labda unatawala kutoka jangwani pia.

Na tunasoma kuhusu watu kadhaa kutoka jangwani ambao pia waliweka shinikizo kwa Israeli, na wakati mwingine wameshinda Israeli. Kwa hivyo siasa kutoka jangwani, tunasoma kuhusu Wamoabu kutoka nchi ya Moabu. Kumbuka, Moabu alikuwa mmoja wa wana wa Lutu.

Tunasoma kuhusu Waedomu wakitoka kwa Ishmaeli, mmoja wa wana wa Isaka. Tuna Waamoni, pia wana wa Lutu. Waamaleki walioishi kusini mwa Israeli jangwani na wakati mwingine walivamia Israeli.

Wakeni, Wamidiani, tuna Waamoni, na bila shaka, hatuwezi kuwasahau Watermite waliokuwepo pia. Kwa hivyo kwa vyovyote vile hizi ni siasa kutoka jangwani na tutawatambulishaje watu hawa? Tutawatambulishaje wakazi wa jangwani? Kwa upande wa kijimbo zaidi, sisemi hivyo kwa maana ya dharau, lakini ni wa kijimbo zaidi, wa nyuma kidogo, wahafidhina zaidi, labda tunaweza kusema ndio wanaoshika njia za baba au mila za baba. Na tuna mifano zaidi ya hili pia.

Katika Waamuzi sura ya 6, tunasoma kuhusu Wamidiani waliokuja kama kundi la nzige na kula kila kitu katika Israeli. Kwa kweli, wanaonekana kuwa wanaitawala Israeli kuanzia Bonde la Yordani hadi pwani, hadi Gaza. Na katika 2 Mambo ya Nyakati sura ya 20, wakati wa Mfalme mwema Yehoshafati, tunaona watu wa jangwani wakikusanyika dhidi ya Israeli na kujaribu kushambulia Yerusalemu kwa siri.

Kwa hivyo hapa ndipo jangwa linapoathiri Israeli kisiasa. Kwa hivyo kile ulicho nacho basi katika nchi hii ya Israeli, una muundo huu wa kipekee wa hali ya hewa, na kisha pia una watu wanaotoka jangwani au baharini, na unaendelea kupata mgogoro huu moja kwa moja katika Israeli wa mwingiliano huu wa kisiasa na kimwili. Lakini sio hivyo tu.

Una maadui wengine wa Israeli ambao wako mbali zaidi, mataifa yenye nguvu. Angalia ramani na uangalie katikati, mahali Israeli ilipo. Angalia jinsi ilivyo njia kati ya mataifa, njia kati ya mataifa yenye nguvu mbalimbali kuelekea kaskazini na kusini, mashariki na magharibi.

Hapa, mna Misri. Misri ilikuwa na ushawishi mkubwa katika nchi ya Israeli kila wakati. Na kaskazini katika eneo hili la Mesopotamia, mna mataifa mbalimbali ambayo yanaweka shinikizo kubwa kwa Israeli.

Ashuru kaskazini mwa Mesopotamia, lakini pia Babeli kusini mwa Mesopotamia katika eneo la Iraq. Na kisha hata zaidi upande wa mashariki, himaya ya Umedi na Uajemi, ambayo leo ingejulikana kama nchi ya Iran. Na upande wa magharibi, una Ugiriki, iliyotajwa hapo awali, watu waliotoka Ugiriki, Alexander Mkuu akiwa muhimu zaidi.

Na kisha, hata zaidi upande wa magharibi, tulikuwa na Roma, ambayo ilikuja na kuathiri nchi ya Israeli. Cha kufurahisha ni kwamba, Roma iliishawishi Israeli kisiasa, lakini kumbuka, Paulo alipeleka injili Roma, na wewe pia una ushawishi kinyume. Lakini angalia jinsi Israeli ilivyo katikati ya mamlaka haya yote, mamlaka haya yote ya kimataifa.

Na hata leo, ndivyo ilivyo. Tuna Israeli katikati ya mataifa mengi ya Kiislamu, kuanzia Uturuki hadi kaskazini, Misri hadi kusini, na magharibi. Una Jordan na Iraq na Iran upande wa mashariki.

Na hata leo, kisiasa, unagundua kwamba Israeli ni nchi kati ya, si tu nchi kati ya bahari na jangwa, bali nchi kati ya kimataifa, idadi kubwa ya Waislamu unaowazunguka Israeli. Cha kufurahisha ni kwamba, Mungu hutumia maadui wa kimataifa kuiadhibu Israeli, pamoja na maadui wa ndani, ambao tulijadili hapo awali. Katika 2 Mambo ya Nyakati sura ya 12, baada ya kifo cha Sulemani, Rehoboamu, mwanawe, anakuwa mfalme.

Rehoboamu amekuwa mkuu kwa takriban miaka minne, lakini kisha anakuwa na kiburi sana. Na ili kumwadhibu, ili kumtia nidhamu yeye na taifa, Bwana anamtuma Shishaki, mfalme au farao wa Misri, kuja dhidi ya nchi ya Israeli hadi kufikia hatua ambayo hata Yerusalemu inatekwa. Na hili tunapewa katika 2 Mambo ya Nyakati sura ya 12.

Lakini mataifa mengine pia huja kama adhabu dhidi ya Israeli. Katika 2 Wafalme sura ya 17, tunasoma kuhusu Waashuri wanaoingia na kuangamiza ufalme wa kaskazini. Na 2 Wafalme sura ya 17 inatoa sababu, na hiyo ni kwa sababu watu walikuwa wamekosa uaminifu.

Na bila shaka, kuna Babeli inayoingia na kuangamiza ufalme wa kusini. Na tunaweza kusoma kuhusu hilo katika vifungu hivi. Yeremia, ambaye anaelekeza umakini kwa hili katika sura ya 5, na kisha sura ya kusikitisha sana katika 2 Mambo ya Nyakati sura ya 36 inayozungumzia kuanguka kwa Yerusalemu kwa Nebukadreza.

Uajemi ni taifa linaloshawishi Israeli wakati wa Ezra na Nehemia. Na kisha tuna Ugiriki, ambayo ipo wakati wa kipindi cha kati ya Agano Jipya. Na hatimaye, Roma, kama tulivyosema, wakati wa kipindi cha Agano Jipya.

Naam, hili hapa swali. Kwa kuzingatia hali ya nchi ya Israeli, kwa nini Mungu awapeleke huko? Kwa nini asiwapeleke kwenye taifa au mahali ambapo ni salama zaidi? Nukuu ya kuvutia kutoka Golda Meir. Na alikuwa akisema kwamba Musa alipowaleta watu wa Israeli kutoka Misri, na wakavuka Yordani, wakavuka Bonde la Ufa wakielekea mashariki, wangepaswa kugeuka kusini badala ya kugeuka kaskazini.

Wangepaswa kugeuka kushoto badala ya kugeuka kulia. Na maana yake ni kwamba angalau kama Musa angeenda kusini badala ya kaskazini, wangeenda mahali ambapo wangepata mafuta tofauti na yale waliyo nayo sasa. Vyovyote vile, jibu la swali ni kwa nini Mungu angewaleta huko licha ya hali ya nchi kuwa na mawimbi ni lifuatalo.

Israeli ni, na hili ndilo jambo la kukumbuka, ni uwanja wa majaribio ya imani. Na hili ni kutoka kwa rafiki yangu mkubwa Jim Monson , ambaye alifundisha katika Chuo Kikuu cha Yerusalemu. Ni uwanja wa majaribio ya imani.

Mtu anahitaji kuwa mwaminifu kwa Mungu ili aweze kuishi humo. Mtu lazima amtegemee Mungu kila wakati kwa ajili ya mvua. Tumetaja hilo hapo awali.

Bila shaka , chakula kinachotokana na mvua ya kutosha, na ulinzi dhidi ya maadui. Bwana anaahidi kwamba atawalinda dhidi ya maadui wa ndani na wa kimataifa ikiwa watakuwa waaminifu kwake. Na tena, ningerejea Kumbukumbu la Torati sura ya 7 na sura ya 11 ili kuonyesha jinsi haya yote yanavyotokea, ambayo tumesoma hapo awali.

Kwa hivyo, turudi kwenye ramani na kuangalia eneo hili la ramani tunaloliita Israeli. Huenda ikawa mahali hapa pa mali isiyohamishika hapangekuwa chaguo letu, lakini hakika ilikuwa chaguo la Mungu kwa Waisraeli kuishi kwa sababu ambazo tumetaja. Tena ni uwanja wa majaribio wa imani.

Na kwa hayo, tutamaliza hotuba hii kwa hotuba kuhusu Israeli kama "nchi kati ya."